

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นผลการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2561 จากจำนวนสถานศึกษาทั้งหมด 82 โรงเรียน 1 สาขา จำนวนครูผู้สอน 1,282 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1,282 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607 - 610) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 297 คน ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้เพื่อความคลาดเคลื่อนไว้ร้อยละ 10 จึงได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 327 ตัวอย่าง และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการแบ่ง หลังจากนั้นคัดเลือกครูในสถานศึกษาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 38 ข้อ แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1.1 ผู้นำเชิงจริยธรรม	จำนวน 9 ข้อ
1.2 ผู้นำดิจิทัล	จำนวน 9 ข้อ
1.3 ผู้นำแบบสุนทรียสนทนา	จำนวน 10 ข้อ
1.4 ผู้นำการเปลี่ยนแปลง	จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 48 ข้อ แบ่งเป็น 6 ด้าน ประกอบด้วย

2.1 ความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษา	จำนวน 8 ข้อ
2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	จำนวน 8 ข้อ
2.3 ความพึงพอใจในการทำงานของครู	จำนวน 8 ข้อ
2.4 การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา	จำนวน 8 ข้อ
2.5 การมีส่วนร่วม	จำนวน 8 ข้อ
2.6 การประกันคุณภาพการศึกษา	จำนวน 8 ข้อ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยสร้างตามนิยามปฏิบัติการของตัวแปรทั้ง 2 ตัวแปรแล้วสร้างข้อความที่ใช้วัดตัวแปรทั้งสองแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาแล้วนำมาทดลองใช้เพื่อหาอำนาจจำแนกของข้อความรายข้อรายคน และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อขอความอนุเคราะห์จากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย
2. ผู้วิจัยนำสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยติดต่อสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3. กำหนดวันในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

3. วิเคราะห์การถดถอยอย่างง่ายและสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ในรูป $\hat{Y} = a + bX$

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ดังสมการพยากรณ์ คือ $\hat{Y} = .982 + .837 * X$

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่สมควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านผู้นำแบบสุนทรียสนทนา ด้านผู้นำดิจิทัล ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลง และด้านผู้นำเชิงจริยธรรม ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ได้มีการอบรม และพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ จนเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อสร้างความไว้วางใจ ความน่าเชื่อถือให้กับ ผู้ได้บังคับบัญชา เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการบริหารสถานศึกษา มีอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจ ประกอบกับคุณลักษณะของผู้บริหารที่สามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญขึ้น มีความสามารถในการนำการเปลี่ยนแปลงวิสัยทัศน์ กลยุทธ์และวัฒนธรรมขององค์กรพร้อมไป กับกาส่งเสริมริเริ่มสร้างสรรค์ สร้างความเข้าใจและความรู้สึกร่วมของผู้ตามจนเกิดกระบวนการ เปลี่ยนแปลง จึงส่งผลให้ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามแนวคิดของศรีธรา แหมมคง (2557 : 32) ได้ศึกษาแนวคิดภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ว่า ผู้นำจำนวนเพียงน้อยนิดเท่านั้น ในปัจจุบันที่คงใช้อำนาจบังคับบัญชาอย่างเป็นทางการในการออกคำสั่งและควบคุม สำหรับผู้นำยุค ใหม่ นั้น พวกเขาจะต้องสร้างอิทธิพลและแรงจูงใจให้กับผู้คน เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ถูกกำหนดไว้ อย่างชัดเจน ซึ่งในการที่มีอิทธิพลและสร้างแรงจูงใจนั้น ผู้นำจำเป็นต้องมีภาวะด้านต่าง ๆ เช่น การ สื่อสารที่สามารถพูดและเขียนได้อย่างน่าเชื่อถือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ที่จะสามารถรับรู้และรับฟัง สิ่งที่ผู้อื่นต้องการที่ออกมาจริง ๆ การคลี่คลายความขัดแย้ง เพื่อรับมือกับช่วงเวลาแห่งการต่อต้าน และความตึงเครียดที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ การเจรจาต่อรองที่จะทำให้อีกกลุ่มต่าง ๆ ทำงานร่วมกันได้ และสอดคล้องกับแนวคิดของพรชัย เจตมาน (ออนไลน์, 2560) กล่าวว่า ผู้นำในศตวรรษที่ 21 : ไทยแลนด์ 4.0 เป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถ คือ ความสามารถนำพาองค์กรของตนให้อยู่ในฐานะ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงได้หรือไม่ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะมองเห็นการเปลี่ยนแปลงว่าเป็นโอกาส การทราบบวิธีการค้นหาการเปลี่ยนแปลงที่ถูกต้อง และทราบบวิธีที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างมี ประสิทธิภาพทั้งจากภายนอกและภายในองค์กร ได้แก่ ด้านนโยบาย การสร้างอนาคต ด้านวิธีการ อย่างเป็นระบบในการมองหาและคาดการณ์ถึงการเปลี่ยนแปลง ด้านวิธีที่ถูกต้องในการสร้างความคุ้นเคยกับการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกองค์กร ด้านนโยบายในการสร้างสมดุล ระหว่างการเปลี่ยนแปลงกับความต่อเนื่อง เพราะนโยบายการสร้างสรรค์สิ่งใหม่อย่างเป็นระบบ สามารถสร้างจิตสำนึกให้องค์กรในฐานะที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง อีกทั้งยังทำให้องค์กรมองเห็น

ว่า การเปลี่ยนแปลงนั้นคือโอกาสที่เกิดขึ้นมาใหม่ภายใต้บทบาทสำคัญ และสอดคล้องกับงานวิจัยของฟอร์ด (Ford. 1999 : unpagged) ได้ศึกษาการรับรู้ของศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับลักษณะผู้นำและคุณลักษณะของผู้นำโรงเรียนสำหรับคริสต์ศตวรรษที่ 21 พบว่า วิสัยทัศน์เกี่ยวกับผู้นำมีความสำคัญยิ่ง แต่การสื่อสารจะมีความสำคัญมากกว่าและทักษะขององค์กรจำเป็นต้องมีการเน้นมากขึ้นในรายวิชาการเตรียมภาวะผู้นำ วัตสัน (Watson. 2000 : 124) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของผู้นำในภาคเอกชน ประเทศแคนาดา โดยใช้แบบสอบถามและโทรศัพท์สัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำในเอกชนรับรู้ถึงความสำคัญอย่างมากเกี่ยวกับกระแสโลกาภิวัตน์ การมีวิสัยทัศน์ การทำงานเป็นทีม ความสามารถในการเรียนรู้ ทักษะการสอน การเจรจาต่อรองทักษะระหว่างบุคคล จริยธรรม ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ การแก้ปัญหา ความคิดริเริ่ม ความอดทน การใช้เทคโนโลยีและการตื่นตัวกับกระแสโลกาภิวัตน์ เป็นความสามารถของผู้นำ การปรับวิธีการลดขนาดกำลังคนในการทำงานและยอมรับในความหลากหลายของสังคมที่มีความสำคัญด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ผู้นำให้ความสำคัญในการที่จะผลักดันให้วิสัยทัศน์มีการนำไปปฏิบัติขยายแนวคิดสู่บริบทโลกอย่างมีประสิทธิภาพ โดยพิจารณาเห็นความสำคัญของโปรแกรมการพัฒนาภาวะผู้นำ ควรเน้นการพัฒนาศักยภาพผู้นำที่มุ่งสอนอนาคตอย่างมีวิสัยทัศน์ในยุคโลกาภิวัตน์และความสามารถในด้านอื่นๆ เช่น การติดต่อสื่อสาร การทำงานเป็นทีมเพื่อการก้าวเข้าสู่ผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับฮอสส์แมน และ โกลดริง (Hausman and Goldring. 2001: unpagged ; Citing Marley. 2003 : 215) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนคติของครูระดับประถมศึกษาในสหรัฐอเมริกา กลุ่มตัวอย่างเป็นครูที่มีความผูกพันกับโรงเรียน 231 คน และครูที่ไม่มีความผูกพันกับโรงเรียน 186 คน เก็บข้อมูลจากการสำรวจแล้วนำมาวิเคราะห์ ด้วยสมการถดถอย ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีความผูกพันกับโรงเรียนเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลสำคัญของโรงเรียนที่ทำให้การดำเนินงานในโรงเรียนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ทำให้มีการจัดการเรียนการสอนได้ดี และเห็นว่าผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำในโรงเรียนควรนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารโรงเรียน และมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญยพรรณ พรหมวาทย (2558 : 4, 53 - 54, 82) เกศรา สิริทธิแก้ว (2558 : 15, 74 - 75, 105) พิษญา คำนิล (2558 : 243, 244 - 245) วรากร ปัญญาคำ (2559 : 3, 41, 62) ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู ด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ด้านความสามารถ

ในการพัฒนาสถานศึกษา และด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ในสถานศึกษามีครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ และผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความเป็นผู้นำในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี สามารถวางแผนปฏิบัติงานที่เป็นระบบ มุ่งพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ มีความตั้งใจในการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงทำให้ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังจะเห็นได้จาก เซอร์กิโออิวานนิ (Sergiovanni. 2001 ; อ้างถึงใน ชาญชัย ไชยคำภา. 2551 : 35) ได้กล่าวถึงผลการวิเคราะห์ลักษณะของโรงเรียนที่มีประสิทธิผลหรือโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ คือ เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีแผนงานทางวิชาการที่ดี การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน มีบรรยากาศในโรงเรียนเชิงบวก ส่งเสริมความมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันแบบกลุ่ม มีการพัฒนาบุคลากรอย่างกว้างขวาง ใช้ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม สอดคล้องกับฮอย และมิสเกล (Hoy and Miskel. 2008 : 51) กล่าวว่า ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถใช้ภาวะผู้นำเป็นศูนย์กลางในการจัดการศึกษา ทำให้ครูและนักเรียนเกิดความพึงพอใจเป็นผลทำให้การดำเนินการของสถานศึกษามีประสิทธิผล สอดคล้องกับวัตดูประสงค์ และเป็นไปตามแนวคิดของ ธร สุนทรายุทธ (2551 : 59) กล่าวว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา หมายถึง การบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา โดยพิจารณาจากความสามารถในการผลิตนักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีทัศนคติทางบวก เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดจนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายในภายนอกและรวมถึงความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาจนทำให้เกิดความพอใจในการทำงาน เป็นไปตามงานวิจัยของนิวตัน (Newton. 1999 : unpagged) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียนอันได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครองออสเตอร์เลีย พบว่า ปัจจัย ที่สำคัญที่ทำให้มีประสิทธิภาพ คือ การที่บุคลากรมีคุณภาพมีจุดมุ่งหมายของเงินที่ชัดเจน มีความเชี่ยวชาญทางภาวะผู้นำของผู้บริหาร สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และการมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของชาญชัย ไชยคำภา (2551 : 4, 67, 87) สิริมางมสุขกร (2552 : 4, 47-48, 74-75) ยุคตันทน์ หวานฉ่ำ (2555 : 4, 41-42, 69) จิราพร หมวดเพชร (2558 : 3, 39, 57 - 60) ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา

ทุกแห่งในปัจจุบันได้รับการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพ โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการสถานศึกษา มีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา จัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น สื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมความสามัคคีและความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา มีการตรวจสอบและประกันคุณภาพอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของฮอย และมิสเกล (Hoy and Miskel, 2008 : 51) กล่าวไว้ว่า ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถใช้ภาวะผู้นำเป็นศูนย์กลางในการจัดการศึกษา ทำให้ครูและนักเรียนเกิดความพึงพอใจ เป็นผลทำให้การดำเนินการของสถานศึกษามีประสิทธิผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับแนวคิดเซอจิโอแวนนี (Sergiovanni, 2001 ; อ้างถึงใน ชาญชัย ไชยคำภา, 2551 : 35) ได้กล่าวถึง ผลการวิเคราะห์ลักษณะของ โรงเรียนที่มีประสิทธิผลหรือโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ คือ เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีแผนงานทางวิชาการที่ดี การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน มีบรรยากาศในโรงเรียนเชิงบวก ส่งเสริมความมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันแบบกลุ่ม มีการพัฒนาบุคลากรอย่างกว้างขวาง ใช้ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และสอดคล้องกับงานวิจัยของอัจฉรา ธารบุตร (2551 : 3, 52 - 53, 80) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนตามการรับรู้ของครูผู้สอนมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเป็นความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก เป็นไปในทำนองเดียวกับงานวิจัยของสิริมา งามศุภกร (2552 : 4, 47 - 48, 74 - 75) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อพิจารณาเป็นแบบของภาวะผู้นำ พบว่า ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพโดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน ส่วนภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนโดยรวมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการให้รางวัลตามสถานการณ์มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของจิราพร หมวดเพชร (2558 : 3, 39, 57 - 60) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน

กับประสิทธิผลของโรงเรียนทุกคู่มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจกับด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ($r_{x2y3} = .739$) และคู่ที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ด้านการสร้างบารมีหรือการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์กับด้านการปรับเปลี่ยน และการพัฒนาโรงเรียนมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำสุด ($r_{x1y3} = .096$)

4. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ดังสมการพยากรณ์คือ $\hat{Y} = .982 + .837 * X$ หมายความว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เปลี่ยนไป 1 หน่วย ทำให้ประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เปลี่ยนไป 0.837 หน่วย หรือภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้ประสิทธิผลของสถานศึกษาดีขึ้นร้อยละ 84 และสามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z}_y = .820 * Z_x$ หมายความว่า ในรูปแบบคะแนนมาตรฐานถ้าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพิ่มขึ้น 1 ส่วน จะส่งผลให้ประสิทธิผลของสถานศึกษาสูงขึ้น .820 ส่วน หรือภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงส่งผลให้ประสิทธิผลของสถานศึกษาดีขึ้นร้อยละ 82

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผลการวิจัย พบว่า การพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 อยู่ในระดับสูงมาก และมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษา พัฒนา เสริมสร้างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นในตนเอง จนสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้เรียนได้
2. ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านผู้นำเชิงจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จึงเสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้หลักการครองตน ครองคน ครองงานในการบริหารงาน เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อร่วมงานและบุคคลทั่วไป

3. ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จึงเสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญในกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และทำแบบประเมินประสิทธิผลของสถานศึกษา ที่ไม่เป็นการประเมินความคิดเห็นตามบริบทของสถานศึกษาโดยแท้จริง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับสถานศึกษาแต่ละแห่ง
3. ควรทำวิจัยแบบประเมินประสิทธิผลของสถานศึกษา ที่ไม่เป็นการประเมินความคิดเห็นตามบริบทของสถานศึกษาโดยแท้จริง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี